

Bijlage 2 – Toelichting componenten opbouw scenario's

Aansluitbijdrage:

De vier gemeenten die deelnemen aan Bibliotheek Helmond-Peel subsidiëren ieder een deel van de kosten van de bibliotheek. Dit wordt verdeeld in gemeente specifieke kosten en gezamenlijke kosten.

Specifiek per gemeente worden de kosten voor huisvesting, collectie én producten en dienstverlening betaald. De gezamenlijke kosten worden verdeeld op basis van het aantal inwoners/ Dit heet de aansluitbijdrage. Per inwoner betreft de aansluitbijdrage in alle scenario's € 4,71 (prijspeil 2021).

De aansluitbijdrage betreft de kosten voor deelname aan de Bibliotheek Helmond-Peel als organisatie én de landelijke Vereniging van Openbare Bibliotheken. Denk hierbij aan kosten voor personeelszaken, bestuur & organisatie (management, financiën etc.), ICT & automatisering, administratie & verzekeringen, logistiek & facilitair en marketing & communicatie. En ook landelijke (online) diensten, de aansluitbijdrage betreft dus meer dan wat traditioneel wordt verstaan onder overheadkosten.

De hoogte van de aansluitbijdrage is gelijk in alle scenario's

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) brengt de Openbare Bibliotheken, de POI's en de Koninklijke Bibliotheek (KB) samen in één netwerk. De aansluitbijdrage zorgt dat de Bibliotheek geniet van de voordelen die deze biedt. De Bibliotheek moet voor deelname voldoen aan de Wsob. Het netwerk biedt:

Collectie(ontwikkeling): Een deel van het digitale aanbod wordt betaald vanuit deze aansluitbijdrage. Een paar van de beschikbare digitale bronnen zijn de Muziekbib of de Filmbieb.

Aanbod en innovatie van producten: digitale trainingsaanbod; landelijk leesoffensief, subsidies enz. Zie bijvoorbeeld het cursusaanbod van Soofos en GoodHabit of online trainingen van Skillstown.

POI's: provinciale ondersteuningsinstanties helpen lokale bibliotheken hun taken uit te voeren met kennis en expertise (benchmarks; aanvragen gezamenlijke subsidies; enz.); logistieke interbibliotheekcaire leenverkeer.

Kritisch denken

Als je kritisch denkt, maak je betere keuzes, haal je aannames onderuit en voorkom je denkfouten. Blijf scherp met de online cursus 'Kritisch denken'.

[Naar de cursus Kritisch denken ➡](#)

Powerpoint

Je leert het programma van binnen en buiten kennen. Na deze online cursus Powerpoint weet jij precies hoe je een goede presentatie maakt.

[Naar de cursus Powerpoint ➡](#)

Cursussen van Soofos

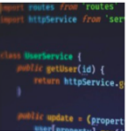
Fotografie

Marketing

Design

Programmeren

Huisvestingskosten:

Deze kosten dekken de huisvesting van de centrale vestiging in Deurne. De Bibliotheek zal worden gehuisvest in het Huis van de Samenleving. Hier zijn meerdere maatschappelijk partijen gehuisvest. De balies van de gemeente zitten ook in dezelfde ruimte. Dit bevordert de aanloop van potentiële gebruikers en de kruisbestuiving van diverse partners binnen o.a. het sociaal domein.

Zonder ophoging van de huidige structurele subsidie zal een centrale vestiging niet meer mogelijk zijn.

Collectie en Media en personele inzet voor alle inwoners:

In alle toekomstscenario's zal de huidige fysieke collectie ongeveer gelijk blijven, maar de investering in de collectie en de professionele inzet zal meer dan verdubbelen, waarbij het meeste mogelijk is in toekomstscenario 3 en het minst in scenario 1.

Wat merkt de gebruiker hiervan?

Collectie:

Investing in de toegankelijkheid en kwaliteit van de collectie op de hoofdvestiging zal meer dan verdubbelen. Dit gebeurt door meer actuele/top titels en een vraaggerichte collectie: Deurne specifiek promoten, inkopen en samenstellen van collecties (b.v. themacollecties)

Daarbij ligt een focus op:

- opgaves die er liggen bij de jeugd (o.a. bekend via de scholen)
- opgaves die er liggen bij kwetsbare groepen (o.a. bekend via partners in het sociaal domein)

Meer professionele inzet:

- Meer professionals aanwezig (1 naar 2 professionele krachten) tijdens ruimere openingstijden. Professionele krachten houden meer ruimte naast hun inzet voor activiteiten om beschikbaar te zijn voor inwoners. Zo kunnen zij gebruikers wegwijs maken, ze adviseren en ze te woord staan.
- Promoten van diensten en producten. Dit vergroot het bereik van producten en diensten door bewustwording van de mogelijkheden.
- Meer ruimte voor programmering (b.v. lezingen, workshops, boekpresentaties, voorleesmiddagen, enz.)

Momenteel laat de financiering van de Bibliotheek in Deurne bijna geen programmering toe. Hiernaast is een greep uit de activiteiten die worden gehouden in de vestigingen in Helmond en Asten en Someren:

	12 apr	Lezing: Romeinen in Helmond <i>Verzorgd door Volksuniversiteit Helmond</i> De Romeinse tijd markeert de bijzondere periode van 'prehistorie' naar 'historie'. De afgelopen jaren zijn bij opgravingen in Helmond sporen van nederzettingen en grafvelden uit de Romeinse tijd opgegraven. Theo de Jong vertelt hier over. De lezing wordt georganiseerd i.s.m. Volksuniversiteit Helmond. Vooraf aanmelden. Meer informatie en reserveren	 dinsdag 12 april 2022 20:00 - 22:00 Bibliotheek Helmond Lezing Toegangskaartje voor in de zaal € 6,00
	16 apr	Gratis inloopspreekuur: Energiebesparing <i>mmv energiecoaches van het Energiehuis Slim Wonen Asten</i> <i>Verzorgd door Energiehuis Slim Wonen</i> In 2022 kunnen bewoners en huiseigenaren in Asten, Heusden en Ommel al hun vragen stellen over het besparen van energie en over het verduurzamen van hun woning tijdens het inloopspreekuur energiebesparing. Dit gratis spreekuur is elke 3e zaterdag van de maand in de Bibliotheek Asten. Meer informatie	 zaterdag 16 april 2022 10:30 - 12:30 Bibliotheek Asten Inloopactiviteiten Thuisaanbieding
	29 apr	Praattafel Een keer per maand willen we in Bibliotheek Helmond starten met een 'Praattafel'. Gewoon met elkaar in gesprek gaan over van alles en nog wat in een gezellige bijeenkomst in de Bibliotheek. Iets voor jou? Loop vrijblijvend binnen. Meer informatie	 vrijdag 29 april 2022 14:00 - 16:00 Bibliotheek Helmond Inloopactiviteiten Volwassenen
	11 mei	Inloopspreekuur over hoorproblemen <i>mmv Hoormij/NVVS</i> Kom langs voor informatie en tips over hoorproblemen. De vrijwilligers van de Stichting Hoormij/NVVS weten als geen ander wat het betekent om gehoorproblemen te hebben. Zij kunnen tips geven hoe er mee om te gaan, thuis, op je werk of bij de sportclub. Gratis toegang. Meer informatie	 woensdag 11 mei 2022 13:00 - 16:00 Bibliotheek Someren Inloopactiviteiten Volwassenen

Bibliotheek op School

In de toekomstscenario's zal DeBoS een Plusdienst worden. Dit betekent dat het met een aanvullende bijdrage beschikbaar is. Er wordt altijd een cofinanciering door de school gevraagd. De school overweegt zelf om deel te nemen en kiest hiermee actief in welke vorm dit bij haar leerlingen past: een abonnement of losse producten. De school betaalt een bijpassend bedrag per gekozen abonnement.

Er zullen drie abonnementsvormen komen met drie verschillende prijzen per leerling.

Gemiddeld financiert een school in deze abonnementsstructuur 15 tot 20% van de totale kosten voor een DeBos.

In dit drietrapsmodel varieert de omvang van:

- De collectie
- Inzet uren leesmediacoach
- Aantal te besteden punten in de onderwijsshop.

Wanneer een school kiest voor geen abonnement blijft alleen een beperkte afname in de onderwijsshop mogelijk tegen een kostendekkende prijs.

- ❖ In toekomstscenario 1 is maar een beperkte BoS beschikbaar. Hier dienen nadere afspraken over te worden gemaakt, zoals de mogelijkheid voor het kostendekkend afnemen van een BoS voor de kerkdorpen. Producten en diensten in de onderwijsshop zijn alleen tegen kostendekkende prijs beschikbaar. Zonder structurele afname betreft het incidentele impulsen zonder borging van de effecten op lange termijn. Als er voor DeBoS op alle basisscholen gewenst is, is toekomstscenario 2 of 3 geschikter en financieel voordeliger.
- ❖ In toekomstscenario 2 & 3 worden alle abonnementen mogelijk gemaakt d.m.v. cofinanciering.

Wat houdt de Bibliotheek op School in?

De Bibliotheek op School is gericht op een structurele samenwerking tussen onderwijs en bibliotheek met als doel het versterken van een positieve leescultuur binnen de gehele school en een schoolbrede aanpak op het gebied van digitale geletterdheid. Een gezamenlijke gestructureerde aanpak zorgt voor (digi)taalvaardigere kinderen en hun ouders, het verhogen van het intrinsieke leesplezier en de taalontwikkeling van kinderen en jongeren.

De aanpak van Boekstart in de kinderopvang en de Bibliotheek op School biedt een uitstekende basis om door middel van de gezinsaanpak kwetsbare doelgroepen beter te bereiken. De gezinsaanpak is een bewezen aanpak die vanuit het landelijke actieprogramma laaggeletterdheid 'Tel Mee Met Taal' gestimuleerd wordt.

BoS bestaat onder andere uit:

- Een actuele en aantrekkelijke boekcollectie op school als rijke leesomgeving op school/kindcentrum, al dan niet in bezit van de Bibliotheek.
- Een flexibel en vraaggericht aanbod van producten in de klas te bevordering van het leesplezier en vergroten van digitale vaardigheden.
- Deskundigheidsbevordering van docenten en ouders.
- Programma op maat (jaarlijks Lees-mediaplan) in nauw overleg met scholen en jaarlijkse monitor
- Training van de leescoördinator op school
- Vanuit de scholen worden er ook verwachtingen gesteld, onder andere het vrijmaken van taakuren voor een leescoördinator (een leerkracht) en een vast tarief per leerling, een ruimte om een fysieke bibliotheek in te richten en het praktisch coördineren van de uitvoering van de fysieke bibliotheek (door vrijwilligers).

1+1=3

De raad van cultuur is van mening dat de openbare bibliotheek, mede door het programma Bibliotheek op School, een belangrijke rol speelt bij leesbevordering.

In 'Lees!' schreven de Onderwijsraad en de Raad voor Cultuur over de gevolgen van laaggeletterdheid:

mensen die over een laag niveau van taalvaardigheden beschikken, zijn vaker werkloos, hebben een lager inkomen, een slechtere gezondheid en zijn minder maatschappelijk actief.¹

De raad van cultuur schreef in februari 2020 in de publicatie Een bibliotheek voor iedereen. Versterking Bibliotheekwet noodzakelijk hierover het volgende:

Leesvaardigheid dient niet alleen het culturele, maar zeker ook het economische belang. Met het oog op de toekomstige positie van Nederland in de wereld, ook als vestigingsplaats voor internationale ondernemingen, wordt de ontwikkeling van leesvaardigheid onder kinderen en jongeren een steeds groter vraagstuk. De Raad van Cultuur is van mening dat de openbare bibliotheek, mede door het programma Bibliotheek op School, een belangrijke rol speelt bij leesbevordering.

Het netwerk en communicatie met andere partijen vergroot het bereik van focusdoelgroepen: niet alleen de kinderen, maar ook hun ouders. De verplichting vanuit het onderwijs kan zonder de bibliotheek gerealiseerd worden, maar door het inzetten van de expertise en netwerk van bibliotheekmedewerkers kunnen deze doelen gericht en met meer effect worden bereikt. Hiermee is 1+1=3.

Hoe werken partijen samen?

De Bibliotheek Helmond-Peel zegt in haar visie op de educatieve bibliotheek:

De educatieve bibliotheek richt zich samen met de educatieve partners op de ontwikkeling van kinderen en jongeren en we richten ons daarbij vooral op de leeftijd van 0 tot 18 jaar. We doen dat samen met de consultatiebureaus, kinderopvangorganisaties, het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs.

Het aanbod van de educatieve bibliotheek richt zich op drie inhoudelijke lijnen:

- *het bevorderen van leesplezier*
- *het bevorderen van de digitale vaardigheden.*
- *het bevorderen van cultureel bewustzijn.*

*Deze drie inhoudelijke lijnen leveren daarmee een waardevolle bijdrage aan het toekomstige **curriculum**, waar de scholen zich voor moeten inzetten. Dit geldt met name voor:*

- *bouwsteen NL7.1 (Nederlands: leesmotivatie en literaire competentie)^[1]*
- *bouwsteen DG1.1 (Digitale geletterdheid: van data naar informatie)^[2]*
- *bouwsteen KC2.1 (Artistieke expressie)^[3]*
- *bouwsteen KC3.1 (Artistieke technieken en vaardigheden)*

Doorgaande lijnen

Een doorgaande lijn in preventieve inzet voor kinderen en jongeren in de gemeente Deurne is uitgewerkt samen met onderwijspartners, voorschoolse voorzieningen, partners van Zorg in Deurne en LEEF!. Zij werken aan een positief opgroei en opvoedklimaat. De Bibliotheek wordt ingezet om: gezinnen met kinderen tussen de 2 en 8 jaar met een taalachterstand te steunen (Voorleesexpres), voor het beschikbaar maken van ondersteunende boeken, zoals die inspelen op ouderschap, voor het faciliteren en uitvoeren van het landelijke programma Tel Mee met Taal. Tel Mee met Taal is bedoeld voor het voorkomen en verminderen van laaggeletterdheid. Het Boekstartkoffertje en de BoS op basisscholen maken onderdeel van het programma in Deurne, maar Boekstart² op de kinderopvang of BoekStartcoach³ op het

¹ 'Lees!', p. 16 Raad voor Cultuur

^[1] <https://www.curriculum.nu/voorstellen/digitale-geletterdheid/uitwerking-digitale-geletterdheid/>

^[2] <https://www.curriculum.nu/voorstellen/nederlands/uitwerking-nederlands/>

^[3] <https://www.curriculum.nu/voorstellen/kunst-cultuur/uitwerking-kunst-cultuur/>

² Structurele educatieve dienstverlening aan kinderopvanglocaties.

³ De BoekStartcoach is structureel aanwezig op het consultatiebureau en gaat met ouders in gesprek over het belang van voorlezen voor de taalontwikkeling, hoe leuk en plezierig voorlezen is en hoe boeken ondersteunend kunnen zijn bij opvoedtaken. Daarmee wil de BoekStartcoach het voorleesplezier promoten. De coach beantwoordt vragen over leesbevordering en mediaopvoeding. Meertalige ouders krijgen van de BoekStartcoach adviezen hoe meertaligheid in te zetten is bij het voorlezen. De BoekStartcoach heeft een eigen plek in de wachtruimte en is herkenbaar middels de BoekStart-materialen. De BoekStartcoach maakt verbinding met partners in dezelfde doelgroep en is ook zichtbaar in de Bibliotheek.

Focus kwetsbaren:

Wat gebeurt er nu? Wie doet hetzelfde? Waar liggen kansen?

- ❖ Voor laaggeletterdheid is een werkgroep ingericht waar LEV, Senzer, Stichting lezen en schrijven, ROC, Werkvloer Taal, de gemeente Deurne en de bibliotheek bij aangesloten zijn. Eén keer per kwartaal is hier overleg om behoefte en aanbod op elkaar af te stemmen. Vanwege de afstemming met de werkgroep is er dus geen sprake van overlap in werkzaamheden.

De Bibliotheek wordt in deze werkgroep met name ingezet bij het ontwikkelen van digitale vaardigheden. Als de werkgroep tot de conclusie komt dat er aanbod ontbreekt, wordt er gezamenlijk gekeken hoe deze vraag ingevuld wordt. Dat is tot op heden niet het geval. Het belangrijkste thema voor al deze organisaties is het bereiken van de NT1 groep, mensen die Nederlands als primaire taal hebben maar laagtaalvaardig zijn. Deze groep is lastig te bereiken en te betrekken.

Van de aangesloten organisaties zijn sommigen gesubsidieerd, anderen zijn commercieel. Voor sommige activiteiten worden WEB-gelden gebruikt, Wet Educatie Bevordering. Hier worden de hiervoor benoemde alternatieve diensten benoemd. Hiervoor wordt jaarlijks een plan in gediend.

- ❖ Op het gebied van digivaardigheid is geen aanbod vanuit LEV, Leef! of MEE. Een belangrijke speler die hier aanbod voor heeft is Seniorenweb, een commerciële organisatie in Deurne. Zij werken onder andere samen met verschillende KBO's. De afzonderlijke KBO's krijgen een subsidie vrijwillige inzet, meestal rond een paar honderd euro per jaar. Deze subsidie is voor het organiseren van allerlei verschillende activiteiten, dus hier is geen sprake van een noemenswaardige dubbele subsidiestroom. De cursussen bij de KBO's worden goed bezocht; een tablet workshop bij KDO St Jozef had bijvoorbeeld 50 deelnemers. KBO Liessel is ook een zeer actieve KBO op gebied van digivaardigheid. Hier is dus inhoudelijk enigszins sprake van overlap vanwege de activiteiten van Seniorenweb. Hier liggen met name kansen op gebied van samenwerking waardoor verdieping van aanbod plaatsvindt en andere belangrijke diensten onder de aandacht kunnen worden gebracht.
- ❖ Naast de alternatieve diensten biedt de Bibliotheek mogelijkheden voor zelfontwikkeling door haar collectie en media en veel (gratis) cursussen en trainingen. Werk en inkomen, jeugdhulpverlening en maatschappelijke ondersteuning zijn gebaat bij een goede sociale infrastructuur waar burgers in de gemeente gebruik van kunnen maken om zich te kunnen ontwikkelen op meerdere fronten zoals: lees-, schrijf- en rekenvaardigheden; digitale vaardigheden; financiële vaardigheden; gezondheidsvaardigheden; sociale en juridische vaardigheden.
In Helmond werkt de bibliotheek al op meerdere front samen met partners in het sociaal domein en met (commerciële) onderwijsinstellingen. Partners komen in contact met een breed, divers netwerk van inwoners. Zij worden vervolgens doorverwezen naar de geschikte partijen. Met de geschikte middelen. Dit faciliteert meer inwoners om zelfredzaam te worden op een manier dan bij diegene past: een-op-een hulp; klassikaal; cursussen online; ontmoeting; enz.